

Source : ประชาชาติธุรกิจ

Date : 1 เม.ย. 2562 Page : 2

No: 62091387

สามัญสำนึก

สุดใจ ชาวนาชาตรีรัตน์

เกมตีสรูปต์ 3 การไฟฟ้า

เมื่อเทคโนโลยีเข้ามา ทุกวงการก็เผชิญความท้าทายแบบที่ไม่มีใครคาดคิด ไม่ใช่แค่ธุรกิจธนาคารที่โดนดิจิทัลดิสรัปต์

เพราะแม้กระทั่ง “การไฟฟ้า” ทั้ง 3 แห่งของประเทศไทย “กฟผ.-กฟน.-กฟภ.” ที่เดิมคือผู้ทำหน้าที่ผลิต-ส่งและขายไฟฟ้าให้กับภาคธุรกิจและทุกครัวเรือน

แต่วันนี้ไม่เป็นเช่นนั้นอีกแล้ว

เพราะความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้ “ต้นทุน” การผลิตไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนลดลงอย่างมาก ขณะที่เทคโนโลยีกักเก็บพลังงานพัฒนาไปอย่างมากเช่นกัน “ประสิทธิภาพมากขึ้น-ราคาถูกลง” ถือเป็นเรื่อง disruptive technology ที่เข้ามาเขย่าวงการอุตสาหกรรมผลิตไฟฟ้า

จากอุตสาหกรรมที่อยู่ในกำมือของรัฐ กำลังเจอพายุดีสรัปต์อะไรจะเกิดขึ้นเมื่อ “ภาคธุรกิจ-ครัวเรือน” ผลิตไฟใช้เอง แถมยังสามารถขายไฟส่วนเกินเข้าสู่ระบบของการไฟฟ้าด้วย

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเวลานี้คือผู้ประกอบการธุรกิจจำนวนมาก กำลังเดินออกนอกระบบไฟฟ้าของรัฐ หันมาผลิตไฟใช้เอง-เลิกซื้อไฟจากการไฟฟ้า ที่ในวงการเรียกว่า “independent power supply” (IPS)

ประเด็นสำคัญก็คือ เพราะ “ต้นทุน” การผลิตไฟฟ้าถูกกว่าที่จ่ายค่าไฟให้ กฟน. หรือ กฟภ.

ข้อมูลจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานระบุว่า ปี 2560 มีผู้ผลิตไฟฟ้าเพื่อใช้เองรวม 2,661 MW ทั้งจากพลังงานแสงอาทิตย์, พลังงานชีวมวล ไฟฟ้าพลังงานความร้อน, ชยะ รวมทั้งโรงไฟฟ้าก๊าซ

โซลาร์รูฟท็อปเป็นหนึ่งในเทรนด์ที่มีผู้ประกอบการให้ความสนใจ ศูนย์การค้าต่าง ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีการใช้ไฟเยอะต่างเข้าสู่โมเดลนี้ ไม่ว่าจะเป็นห้างเซ็นทรัลหรือโมเดิร์นเทรดต่าง ๆ เช่น บิ๊กซี, เทสโก้ โลตัส, โฮมโปร, โกลบอลเฮ้าส์ รวมถึงอาคารสำนักงานหรือโรงงานต่าง ๆ มีการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนใช้เองมากขึ้น ๆ

และล่าสุดกระทรวงพลังงานได้เปิดโครงการ “โซลาร์ภาคประชาชน” ให้เจ้าของบ้านและอาคารที่อยู่อาศัย ที่ต้องการติดตั้งโซลาร์เซลล์ผลิตไฟฟ้าเพื่อใช้เอง สามารถเชื่อมกับระบบไฟฟ้าของประเทศ และขายไฟฟ้าส่วนที่เหลือใช้เข้าสู่ระบบได้ โดยจะนำร่องรับซื้อปีละประมาณ 100 MW โดยจะเริ่มรับจดทะเบียนผู้สนใจยื่นความจำนงตั้งแต่ พ.ค.นี้

นี่เป็นอีกจุดเปลี่ยนสำคัญ เพราะทำให้ประชาชนสามารถ “ขายไฟฟ้า” ส่วนเกินจากการใช้ในครัวเรือนกลับเข้าสู่ระบบได้

ขณะที่เทคโนโลยีทำให้โมเดลใหม่ ๆ กำลังเกิดขึ้น เช่น กรณี “บางจาก” จับมือกับ “แสนสิริ” พัฒนาโครงการชุมชนพลังงานสีเขียวอัจฉริยะ โดยมีซีพีจี บริษัทลูกของบางจากลงทุนติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าโซลาร์รูฟท็อปในโครงการของแสนสิริ เพื่อให้ผู้อยู่อาศัยเป็นผู้ผลิตและใช้ไฟฟ้าจากพลังงานสะอาดได้ด้วยตนเอง ทั้งสามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนไฟฟ้าระหว่างกันในโครงการได้ โดยใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน มาบริหารจัดการซึ่งเป็นระบบการซื้อขายแบบ peer to peer ในราคาค่าไฟฟ้าที่ตกลงกันเอง แบบเดียวกับการให้สินเชื่อ “เพียร์ทูเพียร์” ถือเป็นโมเดลสร้างความมั่นคงพลังงานของชุมชนกันเอง

“พัฒนา แสงศรีโรจน์” รองผู้ว่า กฟผ. กล่าวว่า สิ่งที่เกิดขึ้นคือ IPS ซึ่งเป็นผู้ใช้ไฟฟ้าที่มีโรงไฟฟ้าเพื่อผลิตไฟใช้เองหรือขายตรงให้ลูกค้า ฟังพากองไฟฟ้าของรัฐ เป็นแค่ระบบ back up เท่านั้น นี่คือโจทย์ที่เปลี่ยนไปสำหรับ กฟผ.

นอกจากโจทย์การบริหารจัดการโรงไฟฟ้าอย่างไรให้คุ้มค่า ขณะเดียวกันก็ต้องพัฒนาแพลตฟอร์มมารองรับพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป จากรูปแบบการซื้อขายไฟตรงระหว่างประชาชนกันเองแบบเสรี

ขณะนี้จึงเกิดความร่วมมือของ 3 การไฟฟ้า และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ศึกษาวิจัยโครงการ National Energy Trading Platform (NETP) เป็นแพลตฟอร์ม “ตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้าแห่งชาติ” ที่จะสามารถนำข้อมูลทั้งระบบผลิต-จัดส่ง-จำหน่าย มาวิเคราะห์และจัดการให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป และดูแลความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศได้

และนี่คือเกมดีสรัปต์ของ 3 การไฟฟ้า เมื่อประชาชนสามารถเป็นผู้ผลิตและขายไฟฟ้าได้ในตัวเอง